

In de tiendelige serie De Babyspecialist haken we in op alle facetten die komen kijken bij het werken met de allerkleinsten in de kinderopvang. Dit is aflevering 9: over het inrichten van de ruimte van de babyopvang.

TEKST WEIJA STEFFENS FOTO WILBERT VAN WOENSEL

SERIE

DE BABYSPECIALIST

Inrichten **MET BELEID**

De ruimte van de babyopvang moet uitdaging bieden én genoeg veiligheid en geborgenheid. Daarnaast moet de ruimte aansluiten bij de leefwereld van de kinderen. En dan is het ook nog belangrijk dat je de pedagogische visie terugziet in de inrichting. Makkelijker gezegd dan gedaan? Dat valt best mee, vindt pedagoog Judith Kuiten. Maar je moet wel bij het begin beginnen. 'Pluis uit waar kinderen graag mee spelen en bekijk wat hun favoriete speelhoekjes en -plekjes zijn. Dan zie je al gauw waar hun behoefte ligt. Daarna kijk je wat er nodig is om de ruimte te optimaliseren. Begin bij de basis: breng rust aan. Soms is het een kwestie van een bank verplaatsen of de muur een ander tintje geven. Ook het weghalen van meubels kan wonderen doen.'

Altijd nabij

Emotionele veiligheid en geborgenheid is misschien wel het belangrijkste als het gaat om het inrichten van een ruimte voor de allerkleinsten. 'Baby's moeten gewoon altijd in je nabijheid zijn. Richt de ruimte dus zo in dat je altijd dichtbij ze kunt zijn. En er moet ook een plek zijn waar ze kunnen exploreren, vrije en veilige bewegingsruimte hebben, zonder onder de voet te worden gelopen. Dat nodigt meer uit om te gaan rollen, draaien en kruipen dan zitten in een wipstoeltje. Een grondbox is daar heel geschikt voor. Of leg een grote speelmat op de grond.'

Rust en regelmaat

Uit onderzoek blijkt dat baby's, zeker die van drie tot zes maanden, snel overprikkeld raken. Ze kunnen namelijk nog niet het onderscheid maken tussen de verschillende zintuigen. Ze nemen daardoor alles waar als één geheel. Bont geverfde muren, felgekleurd speelgoed, te veel speeltjes in de box en rumoer: baby's kunnen daardoor constant overprikkeld zijn. Daarom hebben ze een rustige ruimte nodig met weinig prikkels, zegt Judith. 'Zo ontwikkelen ze zich ook beter: hoe minder stress een kind ervaart in het eerste levensjaar, hoe meer verbindingen de hersenen aanmaken. Je kunt dit stimuleren door dagelijkse rituelen, bijvoorbeeld voor het slapen gaan een slaapliedje zingen of een boekje lezen. Dat zorgt voor herkenbaarheid: de baby weet wat er gebeuren gaat. En dat voelt veilig. Net zoals jouw nabijheid.' Nieuwe dingen leren en ontdekken is vermoeiend. Daarom is ook voldoende slaap erg belangrijk voor de ontwikkeling. 'Natuurlijk mag je baby's best een beetje uitdagen,' meent Judith. 'Maar een zacht doekje of een knuffeltje, het liefst in neutrale kleurtjes, is al snel genoeg om ze een beetje te stimuleren. En blijf je er constant van bewust dat baby's het best gedijen in een rustige, vertrouwde en overzichtelijke omgeving.'

Meer profileren

Judith vindt het het mooiste wanneer je een vertrek binnenkomt en onmiddellijk het pedagogisch beleid terugziet in de inrichting. Volgens haar kun je juist door *statements* te maken met de inrichting je enorm profileren en onderscheiden van de rest. 'Daar valt voor het merendeel van de kinderdagverblijven nog

TIPS VAN JUDITH:

- Begin met 'spoorzoeken': kijk waar kinderen graag mee spelen en ontdek hun favoriete hoekjes en plekjes. Van daaruit bekijk je wat nodig is om te optimaliseren: een bank verschuiven, een nieuwe lik verf of een kast weghalen.
- Zorg ervoor dat de ruimte in de basis herkenbaar en serieus is ingericht. Gebruik natuurlijke kleuren en natuurlijke – kosteloze – materialen zoals pvc-buizen, lege verpakkingen als flessen en dozen en andere uitdagende spulletjes. Kies voor klim- en klauterelementen, verschillende texturen en allerlei ondergronden. En een grondbox!
- Je kunt kinderen uitdagen met materialen die de ontwikkeling stimuleren. Dat kan van alles zijn. Van een (kleurrijke) hydrofiel doek of een kruidenzakje met lavendel tot een potje gevuld met macaroni of rijstkorrels.
- Veiligheid en geborgenheid creëer je door kleinere op zichzelf staande plekken te maken, maar ook door zachte en comfortabele elementen toe te voegen. Een tapijt waar kinderen heerlijk op kunnen spelen, een lage bank waar je kinderen kunt voeden en boekjes kunt voorlezen. En zorg ervoor dat je als pedagogisch medewerker altijd dicht bij de kinderen blijft.

veel winst te behalen. Ook hier geldt weer: begin bij het begin. Verdiep je eerst in de pedagogische visie: waar sta je voor, wat zijn je uitgangspunten en waarden? En wat betekent dat voor je ruimte? Je ziet weleens dat een kinderdagverblijf emotionele veiligheid als uitgangspunt heeft, terwijl het vertrek helemaal geen rust uitstraalt. Dat is dan dus tegenstrijdig met het beleid.'

Kleine portemonnee

Judith benadrukt dat ook met een klein budget er genoeg mogelijkheden zijn om de ruimte babyvriendelijk in te richten. 'Met een lik verf, een nieuw stofje en andere kleine aanpassingen kun je al veel bereiken. Het vraagt wel wat creativiteit, maar als je klein begint kom je waarschijnlijk vanzelf op steeds meer leuke ideeën. Denk aan een verrijdbare box, (doorkijk)gaten in de muur, verhogingen met spiegeltjes en verschillende bakjes met speelgoed op ooghoogte. En je zult zien dat het verplaatsen of verwijderen van een meubelstuk een wereld van verschil kan maken. Meer rust creëer je door patronen, elementen en kleuren te herhalen en te kiezen voor wit-, grijs- en natureltinten als basis. Of gewoon voor hout. Dat zorgt voor warmte,' tipt Judith. Ook de pedagogisch medewerkers zelf hebben baat bij een rustige, overzichtelijke ruimte, weet zij. 'Die heeft zeker invloed op hun eigen stressniveau en dat werkt weer door op de baby's. Want hoe rustiger de pm'er is, hoe minder stress de baby ervaart.' <

DIT ARTIKEL MAAKT ONDERDEEL UIT VAN DE OPLEIDING TOT BABYSPECIALIST IN DE KINDEROPVANG. WIL JE MEER INFORMATIE OF DEELNEMEN AAN DE OPLEIDING, NEEM DAN CONTACT OP MET DE KINDEROPVANG ACADEMIE VIA [INFO@KINDEROPVANGACADEMIE.NL](mailto:info@kinderopvangacademie.nl) OF (030) 233 13 30.